

BÉNS COMUNALS I LAICS/RELIGIOSOS D'ÚS PÚBLIC

Protegir el que és de tothom, garantir-ne l'ús social

Diversos veïns, veïnes i entitats que integren la Plataforma pel Patrimoni i la Vida Rural de Llaés (PaViRu), participen activament en el projecte de recerca sobre les immatriculacions eclesiàstiques al Ripollès (Expedient 463/2019, Consell Comarcal del Ripollès), dirigit per Dino Di Nella i Maria Carme Freixa. Aquest projecte —realitzat amb la col·laboració de la Unió de Pagesos, l'Associació de Micropobles de Catalunya, la Plataforma Recuperando i el Grup de Recerca COPOLIS (UB)— té com a objectiu identificar, analitzar i protegir els béns immobles immatriculats per l'Església Catòlica a la comarca del ripollès, aportant eines útils per a la seva defensa i reclamació.

Des de Llaés, la Plataforma contribueix a aquest treball comarcal de gran significació, però alhora vol conèixer i fer visible la seva implicació directa en el territori, on s'han detectat diversos immobles que poden haver sigut immatriculats per els denominats certificats episcopals dins del terme de Ripoll, especialment a Llaés i el seu entorn rural immediat.

Segons l'Informe d'Avanç del Projecte de Recerca (2025), figuren immatriculats o amb possibilitat de ser-ho a Llaés, els següents béns:

- *Cabanya del Ras de la Cau, sota la denominació de Santuari de la Mare de Déu de la Cau, inscrit pel Bisbat de Vic com a “santuari” sense culte, tot i que es tracta d'una cabanya agrícola de titularitat privada i ús anual comunitari (Aplec de La Cau).*
- *Conjunt parroquial de Sant Bartomeu de Llaés, que inclou un temple parroquial històric, cementiri, jardins, i rectoria, escola i pati, encara que aquestes darreres tres parcel·les van ser objecte de compravenda privada.*
- *Església de Sant Jaume del Barretó, actualment sense culte regular.*
- *Capella de la Mare de Déu del Roser de la Vila de Llaés, edifici de caràcter devocional però de manteniment privat.*
- *Capella de Sant Bartomeu de la Serra de Llaés, en estat de ruïna parcial.*
- *Ermita de la Mare de Déu de les Corts o del Puig de França, d'origen agrícola i comunal, vinculada a activitats ramaderes i d'allotjament temporal de treballadors del bosc, segons la tradició oral i els testimonis recollits.*

Aquest conjunt de béns constitueix un dels nuclis més densos del Ripollès i evidencia l'abast del potencial procés d'apropiació eclesiàstica de béns vinculats històricament a usos comunals, laics o socials. En la majoria de casos, es tracta d'espais que han estat sostinguts per la comunitat local, sense activitat religiosa estable ni reconeixement jurídic com a temples o santuaris, i que formen part del patrimoni col·lectiu, cultural i identitari del territori.

La participació de PAVIRU en aquest projecte té una doble finalitat:

- *Contribuir a l'estudi comarcal i a la defensa del patrimoni públic i comunal.*
- *Analitzar la situació específica de Llaés, promovent la catalogació, protecció jurídica i si escau, la recuperació dels béns comunals i d'ús públic.*

Aquesta línia d'actuació s'articula dins del Bloc 1.3 del Pla d'Acció de la Plataforma, que inclou:

Acció⁵: Catalogació i protecció dels béns comunals.

Acció⁶: Convenis amb administracions per a la seva cessió i ús social.

Amb aquesta implicació, Llaés esdevé un espai pilot per a la defensa del patrimoni comunal i la transparència registral, contribuint des del territori a un debat d'abast nacional sobre la recuperació dels béns immatriculats i el dret col·lectiu al patrimoni.